

Revista satului Fânațe, retipărită

„Rânduri” a apărut în anul 1935

La Fânațe, sat situat în sudul județului Bihor, la confluența cu județele Alba și Arad, apărea, în luna decembrie a anului 1935, primul număr al unei reviste lunare de cultură pedagogică, „Rânduri”, sub direcția lui Rânkitză Bratu, învățătorul de atunci al satului.

Redactor responsabil era preotul satului, Alexandru Nica, iar administrator, Ioan Aron, fiu al satului, pe atunci inspector școlar la Arad.

În anul 2008, Revista „Rânduri” a fost retipărită la Editura Brevis, Oradea, într-o ediție anastatică, pregătită și îngrijită de prof. Constantin Butișcă, care semnează și prefața acestei lucrări. Pe coperta revistei, apar școlarii satului Fânațe din anul 1935.

„Nu avem știință despre o altă revistă care să fi apărut în perioada interbelică într-un alt sat al țării, fapt care face revista de la Fânațe, „Rânduri”, cu atât mai merituoasă”, afirmă autorul publicației.

Fondatorii revistei își declarau intențiile încă de pe prima pagină a numărului 1, precizând, chiar din articolul redacțional („Pentru Rânduri”), ce ar fi de dorit „să cetim”: nimic de politică, nimic din ceea ce strică, moravuri bune, din vremurile străbune, numai ce 'ntărește românul noi dorim...

Din celălalt material al ace-

tei prime pagini („Îndemn spre culmi”), spicuim: „Prin spirit să căutăm a regenera spiritul, iar mica realitate a ființei noastre s-o contopim în trupul gigant al frumosului... Iată se face ziua... Cel ce fuge de lumina ei e sortit întunericii, iar întunericul e moarte și confuzie”.

Încă de la început, revista de la Fânațe și-a conturat destul de clar rubricile principale: Popularizarea tradițiilor românești; Prezentarea problemelor educative ale tineretului; Versuri și epigrame, Umor, Prezentarea revistelor și cărților primite la redacție, Cronica literară, Redacționale și administrative.

Printre semnatori, de la început se remarcă B. Danubiu (pseudonim al învățătorului Bratu, originar de la Dunăre, de la Turnu Severin), Ioan Aron, care semna cu pseudonimul „Nora” (numele lui de familie întors), Rilu Popovici, Sergiu Ludescu, George Leona, Florin Lăzureanu, Vasile Sala (Țilica din Vașcău), Florina Stănică, N. Bocu, Vasile Tiba, Ștefan Bălă, Constantin Borc și Miron Mechiu (revizori școlari), O. Drimba, Lazăr Onchiș, Gabriel Țepelea (parlamentar după 1989), Ion Bradu (folclorist) și mulți alții.

După un scurt răgaz, revista „Rânduri” a reapărut, în octombrie 1936, la Beiuș, sub numele de „Crișul Negru – revistă de cultură”.

Revista, editată tot la Tipo-

grafia „Doina”, apărea în format broșat, și avea 32 de pagini.

Au pornit, deci, de la Fânațe (și apoi din Beiuș), spre cititorii din toată țara 17 reviste.

Cum a fost oare posibil ca într-un mic sat de munte, cu resurse neînsemnate, să apară o revistă de cultură și învățământ?

Cea mai plauzibilă explicație ne-o oferă sătenii, pe care învățătorul Bratu i-a avut elevi. Dintre aceștia, Irina Nelului Sofii, de la nr. 29,

Floarea Cioachii, de la nr. 45, Marișca Haiului, de la nr. 53, Ionu' Ciorângii, de la nr. 61, Laie lui Ionaș, de la nr. 94, își mai amintesc cât de activ era învățătorul lor de atunci. Grădina școlii era foarte bine gospodărită, școala avea o formație de teatru cunoscută în împrejurimi, învățătorul era bun prieten cu preotul Alexandru Nica și ambii cu revizorul școlar de la Arad, Ioan Aron, învățător originar din sat, de la nr.69.

■ Loredana IONAȘ

Elevii din Remetea spun „Stop!” violenței

Concurs de proiecte

Organizația Salvați Copiii România a lansat concursul de proiecte intitulat „Fără ură, cu toleranță”, activitate avizată de Ministerul Educației Naționale al cărui scop este combaterea fenomenului de agresiune în rândul copiilor.

Printre instituțiile de învățământ înscrise la acest concurs se află și Școala Gimnazială nr.1 Remetea, care, sub titulatura „O lume fără ură – o lume mai bună”, a derulat un proiect dedicat elevilor din învățământul primar, prin care inițiatorii și-au propus să reducă și chiar să elimine violența verbală și fizică din grupurile de copii. În cadrul proiectului „O lume fără ură – o lume mai bună”, au avut loc mai multe activități și lecții în urma cărora elevii din clasele primare au înțeles cât de

nocive sunt violența și ura în școală. Ultima astfel de activitate a avut loc vineri, 10 martie, când elevii participanți la proiect au susținut un mini-spectacol, sub coordonarea învățătoarei Camelia Florea. Alături de cadrele didactice și părinții elevilor din Remetea, la evenimentul educațional au participat colegii lor de la școlile din Căbești și Roșia, precum și reprezentanți ai unor organizații non-guvernamentale și ai autorităților locale, printre care și viceprimarul comunei Remetea, profesorul Stelian Copil. Mai multe detalii despre proiectul „O lume fără ură – o lume mai bună” ne-au oferit învățătoarea Camelia Florea și profesorul Cătălin Fâșie, directorul Școlii Gimnaziale nr. 1 Remetea, acesta din urmă declarând că activitatea menționată s-a dorit un avertisment atât pentru

elevi, cât și pentru părinți, asupra agresiunilor la care cei din urmă sunt supuși în diverse moduri, inclusiv prin intermediul internetului și al rețelelor sociale. Cât îi privește pe cei mici, elevii implicați în proiect s-au declarat încântați de cele învățate de-a lungul derulării acestuia. Până în 24 mar-

tie, fiecare școală participantă la concursul „Fără ură, cu toleranță” va depune un film de maxim trei minute, care vor cuprinde cele mai importante activități desfășurate, urmând ca Organizația Salvați Copiii România să-i desemneze pe câștigători.

■ Dan ISPAS

La Școala Gimnazială „Miron Pompiliu” din Ștei Un mărțișor pentru fiecare

Ziua de 8 Martie este un prilej de a ne arăta admirația față de cele care ne-au dat viață și ne-au călăuzit pașii spre cunoașterea și iubirea de sine.

Ca în fiecare an, elevii Școlii Gimnaziale „Miron Pompiliu” Ștei au fost protagoniștii unei activități cultural-artistice dedicate Zilei femeii. Cu această ocazie, elevii au cântat, au dansat, au recitat poezii și au jucat într-o scenă. Programul desfășurat în cadrul Centrului de Documentare și Informare a ținut mai bine de o oră. Prezentatorii activității au fost elevii: Alexia Coste și Alex Ienciu, care au punctat fiecare moment ce s-a derulat în cadrul spectacolului, coordonați de bibliotecara Ileana Tomescu și prof. Sanda Merce.

Activitatea a debutat printr-un cântec emoționant intitulat „Ochii cei mai dragi din lume” interpretat de grupul vocal al școlii. A urmat un alt cântec interpretat de eleva Elena Șerban din clasa a VI-a D, sub îndrumarea profesorului de muzică Daniel Rada, acompaniată de prof. Gheorghe Drăgan.

Momentul umoristic intitulat „Io, mama”, a fost prezentat audienței de Andreea Avram și Adriana Secui, din clasa a V-a A, sub îndrumarea profesorului documentarist Cristina Andru. Sceneta a parodiat relația dintre părinți și copii, precum și modul defectuos în care aceștia aleg să se exprime în limba română.

Cele mai sugestive poezii dedicate acestei zile au fost recitate de elevii Alesia Bondar, Elena Amăzescu, Albert Agut și Andra Bobin sub îndrumarea profesorilor Sanda Domokoș, Mina Guț și Ioana Toth. Din lada de zestre a cântecului popular românesc elevii au scos la lumină cântecele: „Zis-o mama către mine”, „De ce fug mamă, la tine?” interpretate de Andra Sabău și Mădălin Foghiș (prof. Florina Lupău).

Un moment gustat de către doamnele participante la spectacol a fost surpriza pe care profesorul Cristian Bunta a organizat-o împreună cu câțiva elevi (Giorgia Banciu, Naomi Bileac, Daria Maghiar, Iuliu Bîrzan, Aniko Vieriu – diriginte Ștefana Mihuța) cu ocazia acestei zile. Doamnele au primit cadouri simbolice alături de multe complimente și un curcubeu de zâmbete.

Un alt mărțișor muzical le-a fost oferit doamnelor de către elevele Anamaria Țoța, Andra Sabău, Sara Maria Bidigă și Mara Tuduran, care au impresionat audiența interpretând cântecele: „De ziua ta, mămicolo!”, „La oglindă”, „Mama mea” sub îndrumarea profesorilor Liana Moza-Becheanu și Voichița Bogoșel.

Tot în cadrul acestui program, cei prezenți au putut admira creațiile plastice ale micilor artiști ai școlii, realizate cu ocazia zilei de 8 Martie sub îndrumarea prof. Carmen-Coroiu Stanciu, Florina Creț și Dana Colf.

La finalul activității, directoarea Simona Pantea și adjuncta Liana Moruț au adresat tuturor doamnelor prezente la activitate gândurile lor frumoase de bine, sănătate și împlinirea tuturor dorințelor, alături de mulțumiri și de tradiționalul „La mulți ani!”.

■ Prof. Cristina ANDRU
Bibliotecară Ileana TOMESCU

